

regnet saa betydeligt feil; thi det maa jeg antage, at jeg har gjort. Følge den høitærede Ministers Meddelelse skal der kun være tilbage 6000—6,500 Fæstegaarde. Jeg har søgt efter statistiske Dplysninger i saa Henseende, men jeg maa rigtignok sige, at jeg kun har faaet dem til 1ste Januar 1868. Efter disse stiller det sig saaledes for mig, at vi den 1ste Januar 1868 havde 11,617 Fæstegaarde med 59,248 Lønder Hartkorn. Jeg maa nu bemærke, at de to sidste Aar, nemlig 1868 og det Aar, som vi endnu ikke have afsluttet, ikke ere medtagne; det har ikke kunnet skee, fordi jeg for 1868 ikke har kunnet faae de nødvendige Dplysninger, og for 1869 kan den høitærede Minister ligesaalidt som jeg have dem, da Aaret endnu ikke er afsluttet. Resultatet er altsaa, maa jeg antage, fremført af den høitærede Minister paa et Skjøn, og efter dette Skjøn skal der i de to sidste Aar være afhændet til Selveiendom 5,117 Fæstegaarde, hvilket vil give et Gjennemsnitsantal for hvert af disse Aar af omtrent 2,550 Gaarde. Dersom dette var rigtigt, vilde det ganske vist være et glimrende Resultat for Fæstevæsenets Afløsning. Men jeg har fulgt Aarene fra 1850 til 1ste Januar 1868, og i de 14 første Aar er Gjennemsnitsantallet af solgte Fæstegaarde 630 aarlig, hvilket man endda anseer for en glædelig Afgang. Hvad derimod de 4 sidste Aar angaaer, nemlig fra 1864 til 1ste Januar 1868, da er der i det første Aar, nemlig 1864, der var det uhyggelige Aar, solgt 286 Fæstegaarde; i 1865 blev der solgt 449; i 1866 476 og i 1867 360 Fæstegaarde. Det er altsaa indlysende, at der er en Tilbagegang, hvad disse 4 Aar angaaer, men efter Ministerens Forklaring skulde der i de to sidste Aar være en forbausende Fremgang i Fæstevæsenets Afløsning. Jeg skal Intet modsiges i den Henseende, thi jeg mangler paalidelige Efterretninger, men jeg haaber, at de kunne komme, og jeg skal da gjøre mig Umage for at sætte mig ind i dem.

Indenrigsministeren: Jeg har troet det rigtigt ikke at lade dette Møde gaae tilende uden at begjære Ordet, fordi jeg har Grund til at antage, saavel naar jeg kaster

Blikket tilbage paa Mødet igaar som til de Udtalelser, der ere fremkomne idag, at jeg maa være bleven noget misforstaaet. Jeg troer saaledes, at jeg er bleven misforstaaet af den ærede Forslagsstiller med Hensyn til Regjeringens Stilling til det foreliggende Lovforslag, og af flere ærede Medlemmer med Hensyn til min Stilling til det ved mine første Udtalelser og min Stilling til det ved mine sidste Udtalelser. Jeg troer endvidere, at selve Regjeringens Program eller Forslag, hvad man nu vil kalde det, ogsaa er blevet misforstaaet; idetmindste var der en Yttring af et æret Medlem fra Præsto Amt (Scavenius), som giver mig Anledning til at troe det, idet han yttrede, at Indenrigsministerens eller Regjeringens Stilling eller Optræden ligeoverfor Lovforslaget, de Præmisser, Regjeringen havde fremtillet, og det Resultat, den var kommen til, vare ham uforstaaelige. Naar man ikke i længere Tid vil afvente de Resultater, som Loven af 19de Februar 1861 vil bringe, eller de Virkninger, som en Lov om 50aarige Bortforpagtninger, hvilken jeg har havt den Ære at forelægge i det andet Thing og haaber vil blive vedtagen af Rigsdagen, vil medføre, men troer, at det er rigtigt, atter at reise Fæstesagen paany her i Salen, saa skal jeg ikke nægte, at det for mit Bedkommende slet ikke var uvelkomment, at det Forslag fremkom, som foreligger her til Behandling, og at vi ikke vare henviste til kun at behandle det Lovforslag, som er sat paa Dagsordenen efter dette. Dette sidste Forslag vilde have foranlediget mig til at indtage den samme Stilling, som den daværende Indenrigsminister indtog ifjor ligeoverfor det, hvorimod Regjeringen ikke kunde stille sig paa samme Maade til det Forslag, som er fremsat af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen). Det maa, som jeg udtalte strax i Begyndelsen af mit Foredrag igaar, anerkjendes, at dette Lovforslag i flere Henseender er heldigere end tidligere Lovforslag af lignende Indhold, og at det har vist en alvorlig Bestræbelser efter at faae denne høist ubehagelige Opgave løst. Deri laa altsaa en ligefrem Opfordring for Regjeringen til at fremkomme med en bestemt